

[Glistrup]

cappet, betyder, at hr. Nielsen må gå arbejdsløs, som situationen er i øjeblikket.

Det er det, hr. Hans Jørgen Jensens sammenblanding af problemerne i denne sammenhæng indebærer. Der er ikke spor gods i det, som hr. Hans Jørgen Jensen fremførte.

Hermed sluttede forhandlingen.

Afstemning

Lovforslagets overgang til anden behandling vedtoges uden afstemning.

Tredje næstformand (Povl Brøndsted):

Jeg foreslår, at lovforslaget henvises til Arbejdsmarkedsudvalget. Hvis ingen gør indsigelse mod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Den sidste sag på dagsordenen var:

7) Første behandling af lovforslag nr. L 52:

Forslag til lov om kommunal beskæftigelsesindsats.

Af arbejdsministeren (Kirkegaard).
(Fremsat 1/11 89).

Lovforslaget sattes til forhandling.

Forhandling

Lone Møller (S):

Vi kalder Danmark et velfærdssamfund. Derfor er det helt grotesk, at vi har over 50.000 unge under 25 år uden arbejde. 60 pct. af samtlige bistandsmodtagere er i dag under 30 år. Vi er et rigt samfund, når vi kan støtte med bistandshjælp og kontanthjælp, men vi er et fattigt samfund, når vi førtidspensionerer unge og ikke kan give job og uddannelse til alle, der gerne vil have et arbejde. Tænk, hvis vi kunne gøre kampen mod arbejdsløsheden til en folkesag ligesom landskampen!

Alt for længe gennem 1980'erne har unge oplevet meningsløshed i det daglige ved deres gang på bistandskontoret. Ingen krav, ingen konsekvent information over for specielt ikke-forsikrede unge under 30 år og andre udsatte grupper. Alt for mange unge henvises til mere eller mindre gode beskæftigelsesprojekter.

Uddannelse er vejen til et aktivt liv og vejen til arbejde. Det ville være fint, hvis der var andre end de unge, der også kunne opdage, at der er fantastisk mange ressourcer i dem, at de unge godt gider arbejde og godt kan.

Det er kendt, at det er blandt ufaglærte, at arbejdsløsheden er størst. Derfor: Jo flere vi giver uddannelse, jo færre arbejdsløse vil vi få i fremtiden. Uden uddannelse vil der blive mindre og mindre brug for de unge.

Vi har her i Folketinget adskillige gange drøftet, hvilke initiativer der kunne tages for at reducere ungdomsarbejdsløsheden, men vi har aldrig gennemført en helhedsplan for løsnings af unges ledighedsproblem.

Nu skal vi så til det igen med et forslag, der heller ikke løser problemet, men blot flytter det med den konsekvens, at beskæftigelsesfremmende indsats over for unge og særligt udsatte grupper overføres til kommunen og beskæftigelsesindsatsen bliver en socialpolitisk foranstaltning.

Unge ledige skal flyttes væk fra det sociale system. Ungdomsarbejdsløsheden skal først og fremmest løses uden for det sociale område. Man kan ikke føre arbejdsmarkedspolitik uden arbejdsmarkedets parter.

Der er ingen tvivl om, at arbejdsmarkedets parter gennem arbejdsmarkedsnævnene har medvirket til, at kvaliteten af nogle af vores projekter er blevet væsentligt forbedret igennem de senere år. Arbejdsmarkedsnævnenes indflydelse er samtidig sikret en koordinering mellem kommunerne, hvilket der da også er eksempler på i flere regioner, hvor man har etableret særlige samarbejdsmodeller.

Nu foreslås det, at den statslige bevilling, som hidtil er blevet fordelt af arbejdsministeren til arbejdsmarkedsnævnene, afløses af et generelt tilskud, der fordeles direkte til amter og kommuner uden andre forhåndsbetinger for midlernes anvendelse end dem, der følger af lovens stærkt forenklede regler.

Konsekvensen af det er, at den regionale koordinering af de beskæftigelsesfremmende foranstaltninger afskaffes, at arbejdsmarkedets parter, som er repræsenteret i arbejdsmarkedsnævnene, fratages al direkte indflydelse på de beskæftigelsesfremmende foranstaltninger. I fremtiden skal kommunerne selv føre tilsyn og godkende kommunens egne projekter. Alle kvalitetskrav fjernes.

[Lone Møller]

Det må da også gøre indtryk på arbejdsministeren, at et enigt forretningsudvalg i Landsarbejdsnævnet tager afstand fra forslaget netop med den begrundelse, at det er et brud på samtlige principper, at man nu ændrer på, at det er en sammenhængende indsats med tæt medvirken af arbejdsmarkedets parter, der skal til.

Forslaget åbner op for, at der kan etableres deltidsjob på beskæftigelsesprojekter. Det er uacceptabelt. Midler til beskæftigelsesfremmende indsats vil uden videre kunne overføres med sigte på ungdomsydelse, deltidsjob, og det samlede resultat er, at en arbejdsmarkedspolitisk ordning skal bruges til at rense de unge bistandsklienter ud af systemet uden reelle tilbud.

Det kan Socialdemokratiet ikke være med til. Det er nødvendigt, at der sker en koordinering af de forskellige initiativer inden for undervisnings-, kultur-, arbejdsmarkeds- og socialområderne, så vi kan få et lovforslag, der indeholder en samlet uddannelsesmæssig og arbejds- og beskæftigelsesmæssig indsats.

Ændringerne skal ske på baggrund af en handlingsplan, der tager udgangspunkt i de unges behov og forudsætninger, inddrager de unges ideer og ønsker til fremtidens arbejdsliv.

Derfor vil Socialdemokratiet genfremsætte sit beslutningsforslag om et handlingsprogram, der sikrer job og uddannelse til unge.

Jette Thomsen (KF):

Ja, forslaget er jo et led i regeringens handlingsplan for afbureaukratisering, og det synes jeg er positivt. Men jeg synes især, det er positivt, at nu kommer både ansvar og kompetence til at følges ad i kommunerne, og at kommunerne, der ved, hvor skoen trykker, nu får ret til at vælge, hvilke foranstaltninger der skal iværksættes i hvert enkelt område, og at kommunerne nu selv skal kunne tilpasse indsatsen mod ungdomsarbejdsløsheden til de grupper, der har størst behov.

Jeg har da også læst, at der er visse parter, der er imod dette forslag, og det kom heller ikke så meget bag på mig, at Socialdemokratiet var imod det, men så er jeg da i hvert fald umådelig glad for, at de unge, som det her drejer sig om, venter på det, og de er glade for nu, at de får en chance for at komme i gang. De kan nemlig allerede fra nytår blive tilbudt et arbejde uden først at have været ledige i tre måneder, og sam-

tidig bliver der åbnet mulighed for, at de kan blive tilbudt deltidsarbejde. Det betyder jo netop, at de nu har chance for at komme ud af en passiv tilværelse.

Men vi lægger også vægt på, at hovedprincipperne om produktion og afsætning fra den nugældende lov bevares, således at arbejdet i beskæftigelsesprojekter ikke må fortrænge anden produktion fra allerede eksisterende virksomheder, ligesom afsætningen f.eks. sker på markedsvilkår.

Vi er og bliver modstandere af egentlig kommunal produktion, men vi støtter arbejdsministerens forslag.

Aage Frandsen (SF):

Den del af forslaget, der vedrører, skal vi så bruge udtrykket afbureaukratisering, vil vi gerne se positivt på. Det er forenklinger at lægge tingene mere direkte ud i kommunerne, og der kan også være nogle fordele i visse tilfælde. Hvor der ikke er behov for, at det er centralt bestemt, skal man ikke gøre det en eneste gang for meget.

Problemet er jo bare, det mener jeg nok man må sige til forslaget: Hvilken garanti er der så for, at kommunerne lever op til de forpligtelser, som ligger i loven? Og hvilken garanti er der for, at alle de gode hensigter, der beskrives i loven, også tilgodeses? Men ellers vil vi sige, at princippet om at lægge pengene ud til kommunerne kan vi godt se positivt på.

Så er der en række ting i lovforslaget, som har en masse forbehold over for, hvad man så kan gøre. Arbejdsministeren, som jo er så progressiv og så fremsynet og slet ikke tænker tilbage og sådan noget, må jeg spørge: Hvorfor skal der så være alle de dér forbehold over for, hvad kommunerne må lave?

Arbejdsministerens partifælle, den konservative ordfører, argumenterer positivt for, at det, der stod i lovforslaget, var rigtigt, og at man netop ikke ville have offentlig produktion. Men altså: Netop, hvis man skal have de her projekter til at køre i kommunerne, så nytter det altså ikke noget at blive ved med at se så firkantet på det, som man åbenbart fra visse borgerlige partiers side stadig væk gør her i Folketinget, nemlig hvad der er opgaver, som det private må foretage, og hvad der er opgaver, som det offentlige må foretage med hensyn til produktion. Derimod må begge parter, når det drejer sig om ar-

[Aage Frandsen]

bejdsformidling, som vi så før, åbenbart godt gøre det. Men når det drejer sig om produktion, så må man ikke. Og det betyder så også, at der er en række projekter, som man måske ville i gang med i kommunerne, men som man ikke kan komme i gang med, og vi ved, at der er kommuner, som er strandet med hensyn til projekter i henhold til de tidligere gældende regler.

Så er der en bestemmelse, som får én til at tænke på det lovforslag, som skal behandles i morgen, og som er fremsat af socialministeren. Det er § 9, stk. 1, hvor der bl.a. står:

»Kommunen eller amtskommunen kan dog fravige den overenskomstmæssige eller fulde sædvanlige arbejdstid, hvis særlige grunde taler derfor.«

Hvad er »særlige grunde«? Vi har svært ved at se, at man skal have den undtagelse under nogen omstændigheder, fordi det ville betyde, at man i en række tilfælde ville tilbyde projekter til unge, som altså har smag af, at det drejer sig om at få dem beskæftiget i en eller anden periode i forhold til den ydelse, de modtager. Det vil sige, at de skal så i virkeligheden have den samme ydelse, som de hidtil har fået, da de var på bistandshjælp. Igen tankegangen om en slags straffeforanstaltning.

I stk. 2 i § 9 står der, at man kan »fastsætte særlige lønvilkår for ansatte på projekter, hvor kommune, amtskommune eller stat er arbejdsgiver.« Igen er det et spørgsmål: Hvad betyder det rent faktisk?

Derfor må vi sige, at vi vil se det her forslag også i sammenhæng med det forslag, som behandles i morgen, og som er socialministerens forslag, fordi vi mener, at det er en del af den samme tankegang hos regeringen. Og det siger vi, samtidig med at vi siger, at der er en række ting i det her, vi gerne vil se positivt på med hensyn til at delegeres ansvaret ud. Men når det så drejer sig om disse forbehold, der ligger i forslaget om, hvad det så er, man i kommunale projekter må foretage sig, så er vi imod, at disse forbehold er i lovforslaget.

På den måde kan jeg sige, at vi i udvalgsarbejdet vil se positivt på en række ting, men også med megen skepsis på dele af forslaget.

Traberg Smidt (V):

Lovforslaget indeholder noget afbureaukratisering, det indeholder noget regelforenkling, men frem for alt indeholder det nogle ændrede

principper, som jeg nok tror vi kommer til at høre meget mere om, når de engang er blevet gennemført.

For det første er det sådan, at nu kommer pengene direkte ud til kommunerne og amtskommunerne uden et sinkende mellemlid, hvor skiftende arbejdsministre og skiftende arbejdsmarkedsnævn i virkeligheden er blevet viklet ind i et bureaukrati, som nu bliver afløst af, at man sender en check, og så må det i øvrigt være op til de lokale at afgøre med sig selv, hvad de vil bruge de penge til.

Et andet område, hvor reglen med nærheden også vil få betydning, er spørgsmålet om kommunal produktion. Det er jo en af de varme kartofler, og det kan jo egentlig undre, at der ikke allerede har været en debat om det.

Hr. Aage Frandsen går altså ud fra, at enhver form for offentlig produktion er af det gode, hvor jeg går ud fra, at enhver form for offentlig produktion ikke nødvendigvis er af det onde. Der er en vis nuanceforskel dér, for fordi en produktion er offentlig, behøver den jo ikke nødvendigvis at være hverken god eller dårlig, men det må være afhængigt af: Hvor er den mest effektiv? Og hvis en produktion mest effektivt ligger i den private sektor, så må vi lægge den dér. Og vi har jo altså den erfaring fra utallige kommunale beskæftigelsesprojekter, at det er ikke særlig rentabelt at lægge dem dér. Man kan lige så godt lægge det ud hos private virksomheder.

Her bliver der altså en mulighed for at vælge den løsning, der er mest hensigtsmæssig ud fra lokale interesser. Og så er der nogle vejledninger om det. Der er ikke så meget kontrol, der er ikke så mange godkendelsesprocedurer. Jeg tror, at det er et af de mest praktiske led i det lovforslag, der er tale om her.

Et af elementerne er jo det med den overenskomstmæssige arbejdstid, og dér indebærer lovforslaget, når det bliver gennemført, at man får langt større fleksibilitet, end man hidtil har haft. Og det er selvfølgelig rigtigt, at en del af problemet har været, at man nødvendigvis skulle arbejde fuldtids, men en del af problemet har jo altså også været, at lønnen har været af en størrelse, så man ikke har kunnet få begge ender til at nå hinanden, og det er jo sådan med produktion, at hvis ikke indtægterne dækkes af udgifterne, så er det altså ikke særlig rentabelt, for nu at sige det på den måde.

[Traberg Smidt]

Vi har noteret os, at det mellem overenskomstparterne på området er aftalt, at man fra næste år skal aftale en særlig projektløn, og det vil vi se frem til, fordi jeg er overbevist om, at hvis man får en mere fleksibel lønfastsættelse på området, så vil man også allerede i beskæftigelsesprojekterne kunne vænne deltagerne til det, som man kan kalde erhvervslivets vilkår.

Og med de ord vil jeg anbefale forslaget til vedtagelse.

Jane Oksen (FP):

Fremskridtspartiet ser naturligvis dette forslag i forbindelse med forslaget fra socialministeren om indførelse af ungdomsydelse, som skal til behandling i morgen. Vi har derfor også besluttet, at vi vil tage en samlet stilling til de to forslag, da vi mener, at de hænger så nøje sammen.

Jeg skal komme med nogle generelle bemærkninger om forslagene, da jeg mener, der er en masse ting, vi bliver nødt til at belyse i udvalget, før Fremskridtspartiet i hvert tilfælde kan tage nogen stilling til, om det her er en forbedring eller en forringelse af det forslag, vi så i sommer.

Tilsyneladende ligner det meget det tidligere fremsatte forslag, men nu bliver det jo så smukt sagt, at dette her lovforslag om kommunal beskæftigelsesindsats er et led i regeringens bestræbelser på at afbureaukratisere den offentlige sektor.

Hvis der er noget, Fremskridtspartiet gerne vil, så er det at afbureaukratisere den offentlige sektor, men vi er overhovedet ikke sikker på, at det her er den rette vej. Vi synes f.eks., at der er noget, man totalt glemmer fra den såkaldt borgerlige regerings side, og det er de arbejdsgivere, som også er involverede i forslaget.

Vi er meget betænkelige ved §§ 3, 4 og 5. Det har selvfølgelig hidtil været sådan, at arbejde i beskæftigelsesprojekter kun skal omfatte arbejde, der ellers ikke ville blive gjort. Men når man samtidig tillægger kommunerne en kolossal magt, så mener vi, at man træder ikke bare på fagforeninger og på alle mulige andre involverede, men også arbejdsgivernes ansvar kan lige et meget lille sted.

At arbejdsformidlerne ikke har gjort det for godt, og at Fremskridtspartiet ikke er tilhænger af arbejdsformidlingen, er jo ingen hemmelighed, og den hidtidige indsats, de har gjort, har i

hvert tilfælde ikke skaffet vore unge i arbejde og heller ikke andre grupper.

Det må jo også vække til eftertanke, at både LO og Dansk Arbejdsgiverforening afviser forslaget. Man kan undre sig over, om regeringen virkelig vil trodse to så stærke organisationer. Dansk Arbejdsgiverforening er i hvert fald ikke bange for at kalde forslaget det modsatte af afbureaukratisering.

I forslagens § 10 er der lagt op til, at løntilskudsperioden kan være op til 12 måneder. Mindstekravet på de 4 måneder ophæves for at få flere tilbud, siger man.

Man siger også, at forslaget er udgiftsneutral. Men flere tilbud mener vi nødvendigvis må koste flere penge. Vi synes ikke, økonomien i forslaget er belyst særlig grundigt, og det vil vi da gerne have en redegørelse for. Med hensyn til socialministerens forslag er der i hvert tilfælde stadig merudgifter på 100 mio. kr. om året.

At kommunerne skal godkende projekter, der producerer og afsætter produkterne, kan man vel ikke undre sig over. Det må vel være Socialdemokratiets politik, regeringen her ønsker at indføre. Det, der vil ske, er jo, at en række af de socialdemokratiske kommuner vil etablere offentlig produktion, og det er i hvert tilfælde imod Fremskridtspartiets politik, og tilsyneladende, efter de udtalelser, der har været, er det jo heller ikke den borgerlige regerings politik.

Arbejdsgiverne og hele fagbevægelsen holdes faktisk uden for dette forslag ved, at man forherliger det kommunale selvstyre. Det lyder altid smukt at tale om kommunalt selvstyre, men erfaringerne viser jo desværre, at kommunerne ikke har formået at styre økonomien, og vi tror, der bliver givet los for øgede offentlige udgifter med dette forslag.

Men selvfølgelig kan der være noget positivt, og hvis vi ser det i sammenhæng med socialministerens forslag – hvad vi er nødt til at gøre – vil vi da gerne have belyst de forskellige spørgsmål og derudfra prøve at få en mere konkret holdning til det.

Det er en masse job, der skal skaffes til disse unge mennesker. Nu udvider man også aldersgrænsen. Hidtil har man jo kørt med en aldersgrænse på op til 30 år, men det ligger ligesom i forslaget, at hele den gruppe skal udvides, og når man udvider den gruppe, der kan komme i betragtning, må det altså også koste nogle flere penge.

[Jane Oksen]

Vi savner en økonomisk vurdering af hele forslaget, og når vi ser den – og når vi sammenholder det med socialministerens forslag, som vi tager stilling til i morgen formentlig – vil vi tilkenderive vores stilling efter udvalgsarbejdet.

(Kort bemærkning).

Traberg Smidt (V):

Jeg kan forstå på Fremskridtspartiets ordfører, at man beklager, at LO's og Dansk Arbejdsgiverforenings indflydelse er lille. Jeg vil gerne høre, hvor man ønsker indflydelsen styrket.

Jørgen Estrup (RV):

Det spørgsmål vil jeg da også gerne have besvaret, men det kan vi måske få lidt senere.

Lad mig i øvrigt om det foreliggende forslag sige, at det har jo en lang historie, der går lige fra dengang, vi havde jobkabelseslovene under socialdemokratiske regeringer, til vi fik loven om beskæftigelsesmuligheder for unge, og så nu til det foreliggende forslag, og hvor man kan sige, at der har været en fast tendens til en decentralisering, til i højere grad at erkende, hvor mulighederne og ansvaret for at få udsatte grupper i beskæftigelse lå.

Det er den konsekvens, vi nu drager endeligt med dette forslag, idet vi siger, at det er i amts- og primærkommuner, de egentlige muligheder for at vide, hvor skoen trykker, er, og at det er derfor, ansvaret og pengene også skal ligge dér.

Og det synes jeg i og for sig man burde erkende også fra Socialdemokratiets side. Men det er jo ikke nogen hemmelighed for os andre, at der har været en intens religionsstrid på dette område, og folk, der har haft lejlighed til at høre kommunerne og organisationerne diskutere, ved jo udmærket godt, hvad det drejer sig om, nemlig hvem det er, der skal bestemme.

Jeg synes, man i Socialdemokratiet – og andre, som har sat spørgsmål ved, om dette forslag nu ramte præcist – burde gøre op med sig selv, om man lægger mest vægt på, at vi får flere fra de udsatte grupper i beskæftigelse, eller om det er vigtigere, at organisationerne får det afgørende ord.

Det synes jeg er et vigtigt spørgsmål at få afklaret, før hvis man virkelig lægger så megen vægt på, at vi skal have flere fra de udsatte grupper i beskæftigelse, bliver man altså også nødt til at høre mere på, hvad kommunerne har

at sige, end man har været villig til hidtil, og det er sådan set det, forslaget drejer sig om.

Jeg synes, vi med dette forslag får sat streg under, at nogle af de eksempler, vi har set – f.eks. Hvorslev Kommune, hvor man er nødt til at droppe et projekt, som har fået unge arbejdsløse i beskæftigelse, men som man er nødt til at droppe, fordi nogle stive organisationskrav spiller ind – viser, at det netop er her, vi nu skal have afgjort, om det er vigtigere, at man holder sig til de stive, fastlagte krav, eller at man får unge i beskæftigelse.

Derfor vil jeg sige, at dette sådan set er et principielt lovforslag. Det er ikke et forslag, der drejer sig om, hvorvidt man skal afsætte flere eller færre penge, fordi man fastsætter, at man fastholder aktiviteten på dette område. Det gør man på statsligt niveau, og det gør man også ved at forlænge pligtbeløbene i kommunerne. Men det, vi faktisk tager stilling til, er, om vi virkelig er parat til at ofre noget af den tilvante ramme, som organisationerne har spillet i, for at gøre noget for de udsatte grupper.

Derfor kan vi fra radikal side varmt støtte forslaget og vil samtidig gøre opmærksom på, at dette forslag jo lever sit eget liv. Det er aldeles ikke afhængigt af, hvad der sker med socialministerens forslag. Dette forslag er et selvstændigt forslag, og det handler i høj grad – det være også henvendt til hr. Aage Frandsen – om, hvad vi vil gøre for de udsatte grupper.

(Kort bemærkning).

Jane Oksen (FP):

Når det gælder arbejdsmarkedets parter, mener Fremskridtspartiet naturligvis ikke, at man blindt skal følge deres indstillinger, men man skal selvfølgelig til enhver tid lytte til, hvad de har at sige til de forskellige ting. Den borgerlige regering har jo hidtil lyttet meget til arbejdsmarkedets parter. Også når det har drejet sig om lønforhøjelser, som landet ikke har råd til, har man ikke grebet ind, men stiltiende fulgt de overenskomster osv., som arbejdsmarkedets parter er blevet enige om.

Men det kunne da være interessant at lade spørgsmålet gå videre til vores nuværende arbejdsminister, hr. Kirkegaard: Deler arbejdsministeren vores tidligere arbejdsministers udsagn om, at når parterne var enige, skulle der tungtvejende grunde til, før regeringen ville gå imod det?

[Jane Oksen]

Tilsyneladende går regeringen jo imod både LO og Dansk Arbejdsgiverforening i dette forslag. Så det vil jeg gerne høre en udtalelse fra arbejdsministeren om.

(Kort bemærkning).

Lone Møller (S):

Jeg vil gerne slå fast, at Socialdemokratiet intet har imod at lægge mere ud til kommunerne. Det er faktisk vedtaget i vores arbejdsprogram på vores kongres, at vi går ind for, at det er i lokalsamfundene, tingene skal ske.

Når vi går imod dette forslag, er det, fordi det er et fundamentalt brud med det, der hedder arbejdsmarkedspolitik og socialpolitik.

Vi vil meget gerne være med til at samarbejde. Det er også derfor, vi gentagne gange har sagt, at vi ikke løser dette her problem, hvis vi ikke kommer på tværs af sektorerne. Det er jo fuldstændig horribelt, at bekæmpelsesmulighederne i dag ligger i 4, 5, 6 forskellige lovforslag. Derfor må vi have en samlet helhedsplan.

Dernæst bliver jeg nødt til endnu en gang at kommentere Hvorslev-ordningen. Det er dog utroligt, at man også fra denne talerstol gentagne gange står og fremfører, at det er på grund af stive organisationssystemer, at man har stoppet det projekt. Allerede i februar måned fik kommunen, inden de satte projektet i gang, brev fra både Socialstyrelsen og Arbejdsministeriet om, at den ordning, de agtede at etablere, var i strid med gældende lovgivning. Og det ændres da ikke ved, at man synes, at det er horribelt. Vi andre kan da ikke sige, at vi ikke vil rette os efter færdselsloven, bare fordi vi føler, den er forkert. Kommunen er altså også forpligtet, og det er kommunen og ikke SiD, der har brudt en aftale.

Mens jeg er her, vil jeg i øvrigt gerne spørge arbejdsministeren, hvordan det kan være, at en sag netop vedrørende færre timer på et beskæftigelsesprojekt, hvor man fra Arbejdsdirektoratets a-kasser har givet melding om, at det, der hedder praktik, ikke kan beregnes som løntimer, og at det derfor ikke kan godkendes, skønt målet må være at optage unge i en arbejdsløshedskasse, har ligget og rodet på arbejdsministerens bord i 1½ år uden et svar. Det synes jeg i hvert fald vi har behov for at få at vide, hvis vi her indfører deltidsp projekter.

(Kort bemærkning).

Aage Frandsen (SF):

Til hr. Jørgen Estrup: Vi kan selvfølgelig godt se forslaget som to adskilte sager. Men jeg tror ikke, det er tilfældigt, at § 9 har den udformning, som den har i dette lovforslag, i forhold til det, socialministeren kommer med.

Men der er ikke noget til hinder for, at vi fjerner § 9 og fjerner et par andre bestemmelser, og så har vi et glimrende lovforslag. Det kan vi godt gøre. I så tilfælde kan vi godt gennemføre dette her, for vi er sandelig tilhængere af decentralisering og afbureaukratisering. Men når man putter noget ind her, som intet har med det at gøre, så er vi ikke tilhænger af det. Derfor vil jeg sige: Lad os nu fjerne § 9 og se, om vi ikke lige kunne rette lidt op på et par andre bestemmelser, for så kan det godt være, vi kan få noget glimrende ud af det, og så kan det gennemføres af Folketinget.

Dernæst vil også jeg gerne kommentere det med Hvorslev en lille smule. I stedet for at tale om Hvorslev, så tal om Odder Kommune. Odder Kommune har lavet et projekt, der er helt parallelt til Hvorslev. Det er bare sådan, at man dér overholder alle aftaler med arbejdsmarkedets parter. Dansk Arbejdsgiverforening og SiD har lavet aftalen. I Odder Kommune, som har et borgerligt flertal, en Venstreborgmester er med i aftalen, er alle lykkelige ved den. Hvorfor er det ikke sådan nogle ting, man henviser til? Og hvorfor bygger man ikke på det i stedet for at bygge på Hvorslev Kommune, som helt klart er et konfliktområde, og hvor man ved at der simpelt hen ikke er mulighed for at få sådan noget igennem i almindelig konsensus? Derfor vil jeg foreslå, at man tager over til Odder Kommune og ser, hvad de laver dér.

(Kort bemærkning).

Jette Thomsen (KF):

Først til fru Lone Møller: Det var da en være forsvarstale for SiD, hvis vi skal vende tilbage til Hvorslevprojektet. Det kan da godt være, at der har ligget forskellige breve fra forskellige offentlige myndigheder før den tid. Men det er da ikke ensbetydende med, at det ikke er stive systemer, der har været grund til, at det projekt er blevet stoppet.

Dernæst vil jeg gerne sige til fru Jane Oksen fra Fremskridtspartiet, at jeg sjældent har hørt

[Jette Thomsen]

en værre gang rødgrød end den tale, fru Jane Oksen holdt. Fremskridtspartiet plejer ellers nok at kunne tone rent flag. Jeg vil gerne spørge fru Jane Oksen, om det virkelig er Fremskridtspartiets mening, at arbejdsmarkedets parter skal have vetoret over for et sådant forslag, eller om det i virkeligheden stadig væk er dønninger fra Fremskridtspartiets sommergruppemøde, der gør, at man ikke kan tage stilling til ét forslag ad gangen – et selvstændigt forslag, der er lagt frem til behandling i denne sal i dag.

(Kort bemærkning).

Jane Oksen (FP):

Jeg vil gerne sige til fru Jette Thomsen, at jeg overhovedet ikke har udtalt mig om, at hverken Dansk Arbejdsgiverforening eller LO skulle have vetoret. Jeg har sagt, at man fra regeringens side plejer at lytte til dem. Om fru Jette Thomsen vil lytte til dem eller ej, ved jeg ikke, men det har jeg bedt arbejdsministeren om at svare på.

Et helt andet problem, som jeg ikke var inde på i min ordførertale, er imidlertid det, der handler om, at der skal gives overenskomstmæssig løn, og så kan jeg jo vende problemet om og spørge fru Jette Thomsen, om fru Jette Thomsen eller regeringen kan garantere, at den såkaldte projektløn indføres, hvis dette forslag vedtages.

Man har talt så smukt om, at projektlønnen skal indføres fra 1. januar 1990. Det kunne være interessant at høre, hvordan det går, for hvis det er meningen, at den skal træde i kraft her fra nytår, må det vel efterhånden være afklaret, og hvis det ikke er afklaret, synes jeg nok, man kunne have udsat dette forslag en lille bitte smule længere. Man kan da ikke blive ved at sige, at det ikke er afklaret, når vi efterhånden nærmer os nytår.

(Kort bemærkning).

Lone Møller (S):

Nu behøver jeg nok ikke at holde forsvarstaler for SiD – det tror jeg de klarer ganske udmærket selv – men der er noget, jeg meget gerne ville have præciseret – og så kan jeg da rette spørgsmålet til fru Jette Thomsen – og det er, om man mener, det er rimeligt at bryde gældende lovgivning, blot fordi man synes, at noget er stift, for det var rent faktisk det, jeg prøvede på

at præcisere var sket fra kommunens side. Og det vil jeg da meget gerne have et svar på.

Det, jeg frygter, er netop, at vi nu kan få mange af den slags sager, fordi vi giver kommunerne uhæmmede muligheder uden nogen som helst sikring for, hvad der sker. Hver gang en kommune kommer i økonomiske vanskeligheder, kan de jo så let som ingenting stoppe projekterne.

Jeg vil gerne have en sikring af, at det ikke kan forekomme.

(Kort bemærkning).

Jette Thomsen (KF):

Jeg vil gerne spørge fru Lone Møller: Hvis SiD havde givet dispensation, havde det projekt så ikke været lovligt?

Herluf Rasmussen (CD):

Jeg har ikke stor lyst til at blande mig i det almindelige hundeslagsmål, der er; når man begynder at tage middagsretter med ind i debatten, så er jeg helt ude. Jeg har altid fået serveret rødgrød med fløde. Det skal jeg lige gøre opmærksom på.

Må jeg dernæst vende tilbage til forslaget. Jeg hæfter mig meget ved, at kommunerne ikke skal have ekstraudgifter som følge af det, fordi de får det statslige tilskud – sådan opfatter jeg det.

Som flere andre, herunder i øvrigt også fru Jane Oksen, vil jeg gerne beskæftige mig lidt med §§ 3, 4 og 5. Disse paragraffer skal sikre, at der ikke sker konkurrenceforvridning, det vil sige, at private virksomheder ikke pludselig får lukket døren i foran sig, fordi der er et kommunalt beskæftigelsesprojekt. Det skal være helt udelukket, at disse beskæftigelsesprojekter bevæger sig ind på områder, som i forvejen bliver udført af andre.

Her vil jeg bede om, at man lige ser på teksten i § 3, hvor der står: »Arbejdet i beskæftigelsesprojekter må kun omfatte arbejde, der ellers ikke ville blive udført.«

Hvis man nu prøver at se lidt nærmere på dette, kunne man forestille sig en kommunalbestyrelse, som skal vedtage et eller andet om – det er jo desværre som regel gartnerarbejde, de unge skal lave – og de vedtager, at man så kan holde igen på vedligeholdelsen af de kommunale alderdomshjem, fordi man i virkeligheden ved, at man kan få dem med ind dér, og så bela-

[Herluf Rasmussen]

ster det ikke kommunens økonomi så meget. Så laver man et budget, hvor man på forhånd friholder 5 eller 6 af disse institutioner, og så har man jo klaret det problem, at der står: ». . . der ellers ikke ville blive udført.« Det er jo soleklart for dem, der kan læse dansk. Og jeg vil foreslå hr. Traberg Smidt, der jo repræsenterer håndværket i denne sal, men snart ikke repræsenterer dem længere, at prøve at tale med nogle af de mange gartnermestre, som ringer, og han kunne også godt få en båndoptagelse af de samtaler, jeg har med dem, der ringer til mig og siger: Sig mig en ting, Herluf, hvordan kan det være, at vi pludselig ikke skal rense omkring plejehjemmet oppe i Krogstens Allé, som vi plejer at gøre, fordi der er kommet beskæftigelsesarbejde?

Det ser jeg ud fra to synspunkter. Jeg ser det som et udtryk for en manglende fantasi med hensyn til at lave nogle beskæftigelsesarbejder og så et forsøg på at omgå den omtalte § 3.

Men i øvrigt så vil jeg være meget positiv over for en videre behandling af forslaget.

(Kort bemærkning).

Traberg Smidt (V):

Det er jo fristende at citere fra grundloven, hvem jeg repræsenterer her, men jeg vil tillade mig at henvise til Folketingets Årbog: Jeg repræsenterer partiet Venstre. Det skal jeg uddybe senere.

Må jeg dernæst sige om de paragraffer, som den sidste ordfører var inde på, at de jo er en præcis gentagelse af den hidtil gældende lovgivning, hvor der er en righoldig praksis, og hvor man efterhånden har fundet et leje i de sager, der kan opstå strid om, så lad os da ikke begynde at anfægte den praksis, som efterhånden har nedfældet sig. Det fungerer udmærket og stille og roligt i langt de fleste kommuner.

(Kort bemærkning).

Lone Møller (S):

I henhold til gældende lov om beskæftigelsesprojekter åbnes der ikke på nuværende tidspunkt mulighed for deltidsprojekter, heller ikke kortere arbejdstid, og det står også klart i loven, at det skal være til den overenskomstmæssige eller sædvanlige tilsvarende løn.

Det er endvidere klart præciseret, at kommunen skal overholde de bestemmelser, der er i

overenskomsterne med de fagforbund, som man nu er underlagt på det pågældende område. Og i og med at der ikke findes deltidsbestemmelser i SiD's overenskomstområde, kunne SiD i givet fald faktisk ikke engang give en dispensation.

Det er rent faktisk kommunen, der helt klart har brudt den aftale, men jeg er fuldstændig ligeglad med, hvem der har brudt den. Det, der er problemet, er, at det bestemt ikke er for at hjælpe de unge mennesker, at man har lavet disse tiltag; det er af rent økonomiske årsager, og det ser jeg virkelig som et problem.

(Kort bemærkning).

Herluf Rasmussen (CD):

Jeg vil gerne give hr. Traberg Smidt en undskyldning, fordi jeg fortalte mig, men det var under indtryk af den meget omfattende skribentvirksomhed, hr. Traberg Smidt har i næsten alle landets blade. For mig står hr. Traberg Smidt som en enestående forkæmper for håndværkerstanden herhjemme. Jeg ville ønske, jeg kunne leve op til det. Jeg lytter kun lidt til håndværkerne, fordi de ikke er klar over, at mit hjerte ligger også hos dem.

(Kort bemærkning).

Jørgen Estrup (RV):

Det er fru Lone Møllers sidste bemærkninger i et forsøg på at forklare, hvorfor SiD altså ikke kunne vise den imødekommenhed, som jeg tror en meget stor del af landets befolkning synes SiD burde vise, der giver mig anledning til at komme på talerstolen igen. Hvis den omstændighed, at SiD ikke kan bevæge sig til i sine overenskomster at skrive og i sine vedtægter at have mulighed for at give lejlighed til deltidsarbejde, virkelig er begrundelsen for, at et beskæftigelsesprojekt, hvor unge er kommet i arbejde, skal ophøre, så synes jeg, det med al tydelighed understreger, hvor snærende bånd vi indimellem er ude for, når vi ønsker at gøre noget for udsatte grupper. Og dermed synes jeg egentlig, fru Lone Møller meget direkte understreger det, jeg startede med at sige, nemlig at dette faktisk er et spørgsmål om vilje, og hvis organisationerne ikke har den vilje, må vi andre altså hjælpe dem. For jeg har ikke nogen tillid til, at SiD vil fravige sine regler om deltid, og jeg tror heller ikke, fru Lone Møller har det, og

[Jørgen Estrup]

jeg synes egentlig, at det er vigtigere, at vi får nogle unge i arbejde.

Hvad angår spørgsmålet om konkurrenceforvriddning og de bestemmelser, som har været omtalt i §§ 3-5, som hr. Traberg Smidt også var oppe og holde tale om, er der lige præcis på det område i loven taget højde for, at der skal være særlig indsigt. Der er der ikke noget, der er overladt til kommunerne, og der er både anke til Arbejdsmarkedsnævnet og en kort beføjelse for ministeren. Her er virkelig gjort, hvad man kunne, for at have både seler og livrem på.

(Kort bemærkning).

Lone Møller (S):

Jeg går ud fra, at hr. Jørgen Estrup er opmærksom på, at en overenskomst jo ikke godkendes kun af én part, men af to parter.

Når det gælder Hvorslevprojektet, har SiD rent faktisk lavet en aftale med kommunen om 30 timers arbejde og 8 timers undervisning, hvor kommunen endda bliver fritaget for at betale de 8 timers undervisning. Så det er ikke, fordi SiD ikke har bevæget sig, og det er heller ikke det, der er det væsentlige.

Det, der er det væsentlige for mig, er, at der ingen fremtid er i at sende unge mennesker ud 20 timer om ugen og gå og samle sten op eller skifte vand i vandpytterne. Der skal nogle ordentlige job til; det må være det, der er målet – ikke at opbevare dem på deltidsprojekter.

(Kort bemærkning).

Aage Frandsen (SF):

Jeg vil gerne sige til hr. Jørgen Estrup, at grunden til, at vi ikke kan lide det, der sker i Hvorslev, sandelig ikke er det forhold, at en organisation siger, de ikke kan lide det. Det er et spørgsmål om, hvordan vi laver projekter, som betyder, at de unge mennesker får en almindelig arbejdsrytme, får et forhold til arbejdsmarkedet, kommer til at deltage i processer sammen med andre, som er på arbejdsmarkedet, ikke under den ordning, men i øvrigt arbejder på arbejdsmarkedet i fuld arbejdstid. Og det er sådan et projekt, man har kørt et stykke tid i Odder Kommune til alles tilfredshed, hvor man også sikrer, at de unge mennesker får uddannelse ved siden af, og at de kommer ind på arbejdsmarkedet forstået på den måde, at de også bliver berettiget til de ordninger, der findes in-

den for arbejdsmarkedslovgivningen, og ikke bagefter bliver henvist til den sociale lovgivning.

Det er det, der er problemet, og det er det, der er spørgsmålet, ikke hvorvidt SiD i Hvorslev siger ja eller nej.

I øvrigt synes jeg, at SiD har en fornuftig holdning til disse spørgsmål; det er en anden side af sagen.

Det er et spørgsmål om, hvordan man tilgodeser de unge menneskers muligheder for at komme ind på arbejdsmarkedet og føle, at de er en del af et arbejdsmarked.

Arbejdsministeren (Kirkegaard):

Jeg skal ikke blande mig i skyldspørgsmålet med hensyn til Hvorslevprojektets sammenbrud, om jeg må udtrykke det på den måde. Man kan selvfølgelig skændes om, hvad det er for regler, der bevirkede, at det ikke gik, som det skulle, hvilke organisationer der havde fejl osv. Jeg synes bare, det er så synd for de unge.

Derfor synes jeg, vi bør gennemføre et regelsæt, som sikrer, at projekter af den karakter kan køre igennem, og det vil jeg stærkt opfordre Folketinget til at medvirke til.

I øvrigt mener jeg, det var lidt af en hån fra fru Lone Møllers side at beskrive Hvorslevprojektet som et projekt, hvor man skiftede vand i vandpytter.

Hvad angår fru Lone Møllers egentlige ordførerindlæg, fornemmede jeg, at fru Lone Møller vistnok har haft en tilknytning til et arbejdsmarkedsnævn – hun har vist oven i købet været formand for et arbejdsmarkedsnævn.

I den anledning vil jeg gerne sige, at jeg er en svoren tilhænger af et arbejdsmarkedspolitisk instrument i regionerne som arbejdsmarkedsnævnet, hvor arbejdsmarkedets parter har den dominerende indflydelse. Jeg mener, det er krumtappen i vores regionale arbejdsmarkedspolitik.

Men når vi kommer til det specielle område, vi har i lovforslaget her, beskæftigelsesforanstaltninger for unge og truede grupper, har jeg ingen skrupler ved, at vi overlader indflydelsen til kommunerne.

Jeg har selv haft fornøjelsen, ikke at sidde i et arbejdsmarkedsnævn, men i en kommune, oven i købet i en kommunes beskæftigelsesudvalg, hvor vi naturligvis, som vi skulle, afsatte nogle kommunale penge og så fik nogle penge

[Arbejdsministeren]

fra hist og pist, som vi så skulle forsøge at få overblik over. Det er for indviklet. Det kan afbureaukratiseres, og det foreslår vi nu.

I det daglige arbejde er det jo kommunerne, der i praksis udfører dette arbejde, og så skal man formelt have AF-systemet ind i det. Nu skaber vi overensstemmelse mellem det formelle og det reelle. Det er også afbureaukratisering. Det er et godt forslag på dette område.

Både fru Lone Møller og hr. Aage Frandsen sagde nej til mulighed for deltidsskæftigelse i beskæftigelsesprojekter. Her er vi simpelt hen uenige. Jeg mener, det er rigtigt at åbne denne mulighed af hensyn til de unge. Vi skal passe på, at vi er på de unges side og ikke på systemernes side.

Dernæst spørger hr. Aage Frandsen, hvilke garantier vi har for, at kommunerne gør noget ved dette her.

Dér er det jo sådan, at når man i øvrigt fører en politik, som SF holder flotte taler om, nemlig selvforvaltning og decentralisering osv., så løber vi da en risiko for, at man i kommunerne ikke vil forvalte tingene helt på den måde, som vi måske forestiller os her i dette høje Ting, men der er jo – og det har hr. Aage Frandsen sikkert bemærket – tale om en forlængelse af pligtbeløbet, og det giver da i alt fald nogen form for garanti for, at der sker noget ude i kommunerne. Jeg har i øvrigt fuld tillid til, at kommunerne vil være på de unges side, ligesom jeg opfordrer Folketinget til at være det.

Hr. Aage Frandsen har en noget anden indstilling til offentlig produktion, end jeg har. Derfor er det ikke så underligt, at vi ser lidt forskelligt på §§ 3, 4 og 5, som jo også har været inde i debatten her. Jeg forstod overhovedet ikke fru Jane Oksens indstilling til disse tre paragraffer, der jo skaber sikkerheden for, at man ikke trænger privatproduktion ud.

Efter min opfattelse er det vigtigt, at vi har disse bestemmelser, og det er vigtigt, at vi fastholder, at et arrangement, som en kommune går i gang med, kan ankes til Arbejdsmarkedsnævnet, så man kan sørge for, at disse paragraffer bliver overholdt.

Endvidere sagde hr. Aage Frandsen, at det var en straffeforanstaltning at give de unge et arbejde som modydelse for at modtage penge fra det offentlige. Det er jeg helt uenig i, og jeg tror heller ikke, at de unge opfatter det som en straffeforanstaltning.

Fru Jane Oksen havde et besynderligt, men dog et nogenlunde positivt indlæg, og det er jeg naturligvis glad for.

Indlægget var besynderligt på den måde, at jeg er temmelig overbevist om, at der er skrevet et manuskript uden kendskab til, hvad den socialdemokratiske ordfører ville sige i dag.

Fru Jane Oksen påstod, at forslaget er gen-nemstyret af socialdemokratisk tankegang, men det er den socialdemokratiske ordfører, der tydeligst af alle har taget afstand fra tankerne i dette forslag. Socialdemokratiet er åbenbart for øjeblikket gået helt i baglås. Jeg forstod det ikke, medmindre det er sket på den måde, jeg omtalte før, nemlig at det er et manuskript, der er udarbejdet på forhånd, uden at man har taget hensyn til det socialdemokratiske indlæg.

Fru Jane Oksen, som jo i dag er den helt store fortaler for organisationernes magt, siger: Når LO og DA er enige, kan jeg forstå, at der næsten skal et jordskælv til, før Folketinget får en anden indstilling.

Jeg har det som min forgænger, jeg lytter meget til, hvad organisationerne siger. Jeg lytter meget til deres saglige argumenter, og der skal tungtvejende grunde til at være uenig, hvis begge parter, DA og LO, er enige i en sag, som min forgænger sagde. Men der står hverken i grundloven eller nogen andre steder, at Folketinget eller regeringen har pligt til i alle tilfælde at være enig med parterne. Det har vi ingen pligt til, og vi må have ret til i de situationer, hvor vi finder det rigtigt, at indtage et andet standpunkt, end man gør fra de store organisationers side. Ingen over og ingen ved siden af Folketinget, som et tidligere medlem af det danske Folketing udtrykte det så præcist for efterhånden mange år siden.

Fru Jane Oksen siger, at der er en række spørgsmål, der ønskes afklaret, og det bliver der naturligvis rig lejlighed til i udvalget.

Til hr. Herluf Rasmussen skal jeg sige, at forslaget ikke påfører kommunerne øgede udgifter. Bestemmelsen om, at man skal afsætte et bestemt beløb, er jo uforandret i forhold til tidligere, og kommunerne har klart erklæret, at de har til hensigt, i øvrigt uanset om den bestemmelse er der eller ej, at afsætte beløb mindst af den størrelse til at løse de opgaver, vi taler om her. Der er altså ikke tale om et pålæg til kommunerne om at bruge flere penge.

[Arbejdsministeren]

Jeg forstod hr. Herluf Rasmussen på den måde, at han lagde megen vægt på bestemmelserne i §§ 3, 4 og 5, og det er jeg enig i.

Så beskrev hr. Herluf Rasmussen en situation fra en kommunalbestyrelse, hvor man først foretog en beskæring måske i forbindelse med budgetbehandlingen og umiddelbart derefter fik udført den samme arbejdsopgave som et beskæftigelsesprojekt. Hvis det finder sted, var der måske anledning til at forsøge at undersøge, om Arbejdsmarkedsnævnet er af den opfattelse, at bestemmelserne i §§ 3, 4 og 5 er opfyldt.

Aage Frandsen (SF):

Til arbejdsministeren vil jeg for at undgå enhver misforståelse sige, at mine bemærkninger om straffeforanstaltning i forbindelse med arbejde alene gik på, at en person for at modtage bistandshjælp skulle arbejde et antal timer.

Derimod vil jeg sige, at kan man få et arbejde til den overenskomstmæssigt fastsatte tid, de 38 timer, er det en lykke, og jeg tror, at mange af de unge mennesker, som i dag ikke kan få arbejde, vil opfatte det som sådan. Jeg tror ikke, nogen ville drømme om at betragte det som en straffeforanstaltning. Det kan godt være, det ikke altid føles lige lykkeligt at udføre det arbejde, man har, men sådan som situationen er i dag, hvor så mange mennesker er arbejdsløse og sendes på bistandshjælp og tvungen førtidspension, må man sige, at det er en lykke at få et arbejde, men altså et arbejde på fuld tid og ikke på den afmålte tid, der svarer til bistandshjælpen. Det var udelukkende det, min bemærkning gik på.

Traberg Smidt (V):

Det var en bemærkning fra fru Lone Møller, som lokkede mig op i anden omgang, nemlig den om vandpytterne.

Det må jo handle om, som det blev sagt, at de unge mennesker skal have et ordentligt arbejde. Efter min opfattelse er et ordentligt stykke arbejde noget, som trænger til at blive udført. Der er ikke noget arbejde, der er mere mindre-værdigt end andet, og hvis vandpytterne af en eller anden grund skal udskiftes, er det også et ordentligt arbejde. Lad mig minde om Abraham Lincoln, som engang blev overrasket af den franske ambassadør, som besøgte ham. Han spurgte: »Jamen hr. præsident, pudser De

Deres egne støvler?« Hvortil Abraham Lincoln skulle have svaret: »Ja, hvis støvler pudser De?«

Jeg synes sådan set, at der er mere regulært i det, hr. Aage Frandsen siger, nemlig at det handler om at få de unge mennesker ind på arbejdsmarkedet, for det er det, det drejer sig om, og det, vi skal diskutere, er, hvordan vi skal gøre det, men det er vi bare ikke helt enige om.

Jeg vil da sige, at det er alle tiders chance for de SF-dominerede kommuner, der måtte fremstå efter kommunevalget den 21., for det er ifølge dette lovforslag sådan, at enhver kommunal aktivitet inden for lovens rammer, som ikke berører eksisterende virksomheders produktion, er der frit slag for. Så til alle de fantasier, SF har haft om alt det, man kunne give sig til, kan siges: Bare kom an. Det må blot ikke være noget, der foregår i forvejen.

(Kort bemærkning).

Jane Oksen (FP):

Fremskridtspartiet havde som bekendt også nogle indsigelser mod §§ 3, 4 og 5. Arbejdsministeren forstod ikke helt vores indsigelse mod disse paragraffer, idet han fremhævede, at de netop tjente som en sikkerhed. Det føler vi altså ikke de gør, for det, der efter Fremskridtspartiets mening sker, er, at man giver al magt til kommunerne. Efter bemærkningerne er kommunens magt tilsyneladende helt suveræn, for der står, at i konsekvens af, at klageadgangen er forenklet, er kommunens og amtskommunens afgørelser med nogle få undtagelser administrativt endelige. Vi kan ikke lige se, hvad det er for få undtagelser, der menes, men der ligger ligesom i det, at det er kommunen, der bestemmer. Der står også på side 6: »Som vilkår for tilskud kan det f.eks. bestemmes, hvem der skal ansættes på projektet.«

Jeg ved ikke, om jeg forstår teksten rigtigt, men hvis det forholder sig sådan, at en arbejdsgiver ønsker tilskud til ansættelse af en ung, vil det altså sige, at kommunen skal bestemme, hvilken person den arbejdsgiver skal ansætte. Det mener vi altså ikke er rigtigt. Vi mener trods alt, at arbejdsgivere i Danmark selv skal have lov at bestemme, hvem de vil ansætte, hvis de har nogle at vælge imellem. Kommunen bør ikke sætte navn på i en sådan sag.

Det, vi ønsker at forsvare, er faktisk arbejdsgivernes interesser, for det er altså arbejdslivet,

[Jane Oksen]

vi skal leve af, og vi skal ikke gøre det mere surt for arbejdsgiverne end nødvendigt. På den måde skaber vi i hvert tilfælde ikke flere arbejdspladser.

Arbejdsministeren (Kirkegaard):

Jeg vil anbefale fru Jane Oksen et nærmere studium af dette udmærkede lovforslag, så vil hun nemlig finde ud af, at undtagelserne fra kommunernes suverænitet til at træffe afgørelser endegyldigt netop er de sager, vi har diskuteret her, som kan ankes til arbejdsmarkedsnævnene.

Jeg forstod på fru Jane Oksen, at hun forestillede sig, at det hele skulle foregå på den måde, at hvis en arbejdsgiver antog en ung, skulle han bare anmelde det i kommunen og så hæve et tilskud til den pågældendes ansættelse ved kasse 1. Så godt kører maskinen altså heller ikke. Man er nødt til i et samarbejde mellem kommunen og arbejdsgiverne i det lokale område at finde frem til, hvordan det skal fungere i praksis. Det er ingen selvbetjeningsbutik.

(Kort bemærkning).

Pia Christmas-Møller (KF):

Hr. Aage Frandsen gjorde meget ud af at bemærke noget efter min mening meget rigtigt, nemlig at det drejer sig om at sikre de unge mennesker den bedst mulige chance for at etablere sig på arbejdsmarkedet.

Foranlediget af de bemærkninger kunne jeg godt tænke mig at stille hr. Aage Frandsen et spørgsmål: Mener hr. Aage Frandsen, at de unges muligheder på arbejdsmarkedet bliver forbedret bedst ved, at de er i beskæftigelse 20 timer om ugen, eller ved, at de overhovedet ikke er i beskæftigelse? Hvad er bedst, hr. Aage Frandsen?

Fru Lone Møller kunne jeg tænke mig at spørge: Er det sådan, at Socialdemokratiet nu vender sig imod beskæftigelsesprojekter? Fru Lone Møllers bemærkning om Hvorslev Kommunes beskæftigelsesprojekter kunne lede tanker i den retning.

(Kort bemærkning).

Aage Frandsen (SF):

Jeg kunne stille et modspørgsmål: Hvad mener fru Pia Christmas-Møller er bedst for et ungt menneske: at være beskæftiget i 38 timer

om ugen, hvoraf nogle godt kan være uddannelse, eller at være beskæftiget 20 timer om ugen?

Men da jeg er et høfligt menneske, vil jeg godt besvare det spørgsmål, som jeg blev stillet. Jeg vil sige, at i nogle tilfælde vil jeg ikke udelukke, at det er bedre at være beskæftiget 20 timer om ugen end slet ikke at være beskæftiget, det tror jeg da helt sikkert kan være tilfældet, men det, der er afgørende, er, at man ved denne form for beskæftigelse ikke kommer ind i arbejdsmarkedssystemet, man kommer ikke til at opleve, hvad det vil sige at være på en arbejdsplads, og man kommer ikke til at opleve, hvad det vil sige at være med i hele arbejdsprocessen, og hvis projektet ophører, er man tilbage i det gamle system igen. Det afgørende er de 38 timer, men jeg udelukker da ikke, at man kan finde eksempler på, at en person er startet med 20 timer og bagefter er kommet i fuld beskæftigelse. Selvfølgelig kan man ikke udelukke det.

Men det, der er spørgsmålet, er, om vi ikke skal prøve at lave en ordning, der er god, så vi sikrer, at det ikke bare er foranstaltninger, som er midlertidige, og som for mange unge virker som særlige ordninger, der laves for dem, for at de ikke bare skal modtage bistandshjælp uden at yde noget til gengæld.

Skal vi ikke fra samfundets side sige til dem: Vi har et tilbud om et job. I har en forpligtelse, nemlig at yde et stykke arbejde, og det er 38 timers arbejdsuge. Så er der tale om ligeværdige parter.

(Kort bemærkning).

Lone Møller (S):

Til fru Pia Christmas-Møller vil jeg sige, at så længe vi har så stor en ungdomsarbejdsløshed, er Socialdemokratiet ikke imod beskæftigelsesprojekter. Vores mål er, at alle skal i arbejde eller under uddannelse, og at der ikke skal være særforanstaltninger i dette samfund, men det har vi altså behov for på nuværende tidspunkt. Når vi ikke ønsker deltidsarbejde på projekter, er det, fordi vi mener, der skal være et reelt indhold i at være på et projekt. Det er den helt klare årsag til, at vi ikke mener, der er noget som helst optræning eller noget, som giver en blivende tilknytning til arbejdsmarkedet, i at blive opbevaret 15-20 timer om ugen på et eller andet projekt uden reelt indhold og derefter være overladt til sig selv.

[Lone Møller]

Det er det, Socialdemokratiet har imod det forslag, der ligger på bordet.

(Kort bemærkning).

Jette Thomsen (KF):

Der skal ingen tvivl være om, at vi synes, at et arbejde på 38 timer om ugen er det bedste. Men vejen til de 38 timer kan være, at man starter i et job på 20 timer, så man kommer ud af en passiv dagligdag. Så kan man gå hen til en arbejdsgiver og sige: Jeg har været på arbejdsmarkedet, jeg har erfaring, jeg har haft 20 timer. Sådan et menneske har langt, langt større chance for at få de 38 timer end det menneske, der bare må sige, at vedkommende har haft en passiv dag.

38 timer er det bedste, men vejen frem til dem er overhovedet at få startet.

(Kort bemærkning).

Lone Møller (S):

Socialdemokratiet har intet imod 20 timer, hvis der i samme periode knyttes uddannelse til, således som lovforslaget åbner mulighed for, men som arbejdsministeren ikke vil give en garanti for. Der skal tilknyttes uddannelse, så man kan kvalificere de unge til at komme på arbejdsmarkedet.

Arbejdsmarkedet vil ikke fremover have unge, der ikke er uddannet.

Hermed sluttede forhandlingen.

Afstemning

Lovforslagets overgang til anden behandling vedtoges uden afstemning.

Tredje næstformand (Povl Brøndsted):

Jeg foreslår, at lovforslaget henvises til Arbejdsmarkedsudvalget. Hvis ingen gør indsigelse mod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Meddelelser fra formanden:

Tredje næstformand (Povl Brøndsted):

Der er ikke mere på dagsordenen.

Der er foretaget ændringer i følgende udvalg:

Nordisk Råd (9/11 89):

Udtræder: Inger Stilling Pedersen (KRF)

Nyt medl.: Glønborg (KRF)

Udtræder: Glønborg (KRF)

Ny stedf.: Inger Stilling Pedersen (KRF)

Markedsudvalget (10/11 89):

Udtræder: Rosing (S)

Nyt medl.: Klaus Hækkerup (S)

Udtræder: Klaus Hækkerup (S)

Nyt medl.: Kaj Poulsen (S)

Det Energipolitiske Udvalg (10/11 89):

Udtræder: Lone Stig Andersen (SF)

Ny stedf.: Leif Hermann (SF)

Markedsudvalget (11/11 89):

Udtræder: Kaj Poulsen (S)

Nyt medl.: Klaus Hækkerup (S)

Udtræder: Klaus Hækkerup (S)

Nyt medl.: Rosing (S)

Udvalget vedr. Det Civile Beredskab (13/11 89):

Udtræder: Henning Rasmussen (S)

Nyt medl.: Erling Christensen (S)

Forskningsudvalget (14/11 89):

Udtræder: Ahlmann-Ohlsen (KF)

Nyt medl.: Sterup (KF)

Uddannelsesudvalget (14/11 89):

Udtræder: Ahlmann-Ohlsen (KF)

Nyt medl.: Sterup (KF)

Kirkeudvalget (14/11 89):

Udtræder: Ahlmann-Ohlsen (KF)

Ny stedf.: Sterup (KF)

Skatteudvalget (14/11 89):

Udtræder: Ahlmann-Ohlsen (KF)

Ny stedf.: Sterup (KF)

Nordisk Råd (14/11 89):

Udtræder: Grøve (KF)

Ny stedf.: Sterup (KF)

Markedsudvalget (14/11 89):

Udtræder: Niels Anker Kofoed (V)

Nyt medl.: Svend Heiselberg (V)

Folketingets næste møde afholdes i morgen, torsdag den 16. november 1989, kl. 10.00.

[Tredje næstformand]

Angående dagsordenen skal jeg henvise til den i salen opslåede dagsorden.

Mødet hævet kl. 16.45
